

Актуальні питання управлінського аналізу ресурсів будівельних підприємств

На сьогоднішній день будівельна галузь України має позитивні тенденції, перебуваючи у стадії поживлення. Обсяги виконаних робіт на будівельному ринку зросли у 2017 р. на 69,7% у порівнянні з 2016 р. Згідно з даними офіційної статистики, у 2017 р. будівельними підприємствами України виконано будівельних робіт на суму 105682,8 млрд. грн., у 2016 р. – 73726,9 млрд. грн. Згідно з помісячними показниками, то в березні 2018 р. обсяг виконаних будівельних робіт склав 18296,1 млн. грн., а в березні 2017 р. цей показник був 14944,2 млрд. грн. Індекс будівельної продукції у 2017 р. становив 126,3 [1, с.294]. Особливості, що притаманні діяльності будівельного підприємства, впливають на бізнес-цілі та методичні підходи до вирішення завдань. Зокрема, це наступні особливості: 1) більшість показників можна розрахувати тільки по завершенні звітного періоду, тому виникає необхідність аналізу витрат у розмежуванні – за період та по об'єктах; 2) бізнес-процеси охоплюють значну площу з використанням великої кількості будівельної техніки, що ускладнює проведення аналізу їх використання; 3) аналіз витрат на окремих об'єктах будівництва та окремих стадіях виконання робіт має враховувати високу мобільність трудових ресурсів та техніки; 4) висока матеріаломісткість виробництва висуває необхідність розробки ефективної системи аналізу і контролю за використанням матеріалів, та інші особливості.

Управління виробничими ресурсами підприємств будівельного сектору є безперервним процесом спрямованим на зменшення витрат ресурсів і часу. Використання процесного принципу в управлінні ресурсами покликане підпорядкувати діяльність підприємства не локальним цілям окремих підрозділів, а головним, націленим на кінцевий результат, що є особливо актуальним для підприємств будівельної галузі. Управлінський аналіз, як комплексний аналіз внутрішніх ресурсів і зовнішніх можливостей підприємства, спрямований на оцінку поточного стану бізнесу, його сильних і слабких сторін, виявлення стратегічних проблем, здійснюється з метою надання інформації власникам та іншим зацікавленим особам для ухвалення управлінських рішень, вибору варіантів розвитку, визначення стратегічних пріоритетів [2, с.8].

Можливості управлінського аналізу в досягненні стратегічних завдань будівельного бізнесу поширюються ефективним використанням методики управлінського аналізу ресурсів. Так, наприклад, дослідження оцінки стану окремого підприємства у даному сегменті бізнесу дозволяє привести у відповідність організаційно-технічні можливості підприємства та ступінь залежності видів будівельно-монтажних робіт від технології та спеціалізації. До інших цілей управлінського аналізу ресурсів можна віднести: аналіз політики ціноутворення (дослідження пропозицій та цінових тенденцій на сировину та енергію); аналіз залежності від державної політики (постачання, регулятивні бар'єри); аналіз взаємозв'язків обсягів продажу, витрат та прибутку як основи управління беззбитковістю. В оцінці конкуренції постає необхідним аналіз ринку ресурсів, бізнес-позиції підприємств на ринку із урахуванням їх конкурентних переваг та купівельної спроможності споживачів.

В управлінні бізнес-процесами підприємств будівельного сектору активно впроваджуються різні підходи, методики, технології управління спрямовані на удосконалення та оптимізацію. Оптимізація бізнес-процесів – це комплекс взаємопов'язаних управлінських, організаційних та інформаційних заходів, об'єднаних певною технологією, що спрямований на поліпшення показників як окремих процесів, так і показників діяльності підприємства в цілому з метою задоволення потреб та очікувань зацікавлених сторін [3, с.64].

Актуальні завдання управлінського аналізу за основними його елементами з боку забезпечення та використання ресурсів наведено на рис. 1

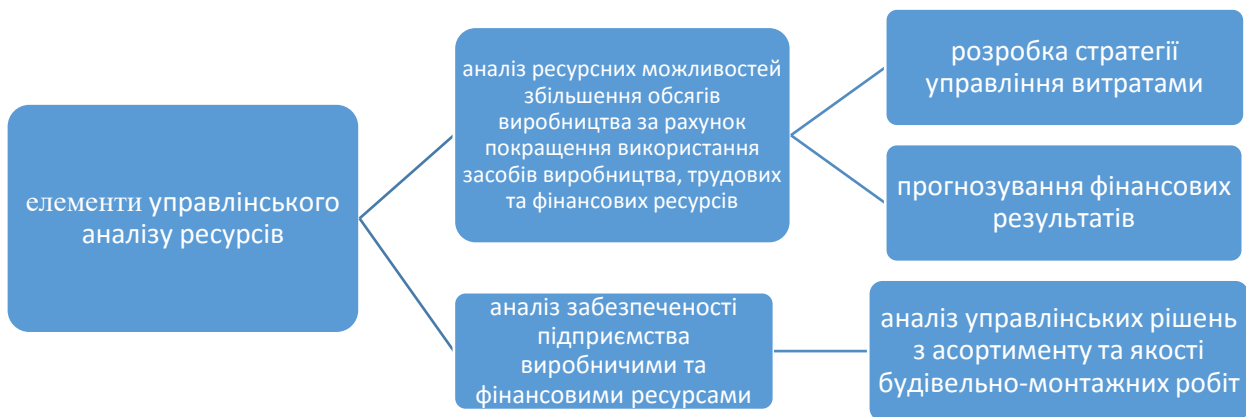

Рис.1 Актуалізація завдань управлінського аналізу за основними його елементами

Джерело: розроблено автором

Зауважимо про необхідність враховувати вплив факторів, що негативно впливають на розвиток будівельної галузі. В економічній літературі розрізняють фактори зовнішнього оточення будівельного підприємства та фактори внутрішнього середовища. Зокрема, економічна та політична нестабільність, високий рівень інфляції, загальна стагнація економіки країни, скорочення попиту на будівельну продукцію, роботи, послуги – виступають зовнішніми причинами, що перешкоджають стабілізації та розвитку підприємств галузі [4, с.54]. До причин внутрішнього характеру відносять: високий рівень собівартості, низьку кваліфікацію фахівців, неякісне забезпечення інформацією та недосконалість самої інформації, скорочення власних фінансових ресурсів та обмеженість джерел для залучення капіталу. Неякісний аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства може посилити негативні наслідки невірних стратегічних рішень. Тому можливості управлінського аналізу в виявленні резервів ресурсного потенціалу спрямовані на завоювання лідерських позицій у виділених стратегічних сегментах ринку (за рахунок якості, ціни, параметрів продукції, послуг, робіт); на зниження витрат організації внаслідок виділення зайвої виробничої потужності; на підвищення якості готової продукції і її споживчих властивостей, а також на оптимізацію основних процесів (закупівлі, виробництва, постачання) та досягненні стратегічних завдань бізнесу.

Подальше дослідження необхідно проводити у напрямку систематизації наукового апарату аналізу управління ресурсним потенціалом будівельного підприємства з метою адаптації традиційних аналітичних підходів до галузевих особливостей сучасних українських підприємств будівельного сектору.

Список використаних джерел

1. Пандас А.В. Сутність фінансового оздоровлення підприємства будівельної галузі. Економіка та управління підприємствами. 2018. Випуск 19. С. 293 – 298.
2. Гайдаєнко О. М., Шевчук Н.С. Управлінський аналіз: навч.посібник. Одеса: ОНЕУ, 2015. 151 с.

3. Корзаченко, О.В. Оптимізація бізнес-процесів українських підприємств: проблеми та перспективи. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2013. Випуск 3. С.64 – 69
4. Кулікова Л.В. Сучасні тенденції розвитку будівельних підприємств. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 8/2017. С. 52 – 55.